

Korte risicobeoordeling

***Apriona cinerea*, *A. germari* en *A. rugicollis* (EU - Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Apriona cinerea*, *A. germari* en *A. rugicollis*

Categorie: insecten en mijten

Datum: juni 2024

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Apriona cinerea is bekend van Afghanistan, Pakistan en het noorden van India (EPPO, 2024a).

Apriona germari komt voor in Bangladesh, Bhutan, Cambodja, het noordoosten van India, het zuiden van China, Thailand en Vietnam (EPPO, 2024b).

Apriona rugicollis heeft van de drie soorten de meest noordelijke verspreiding en komt voor in het zuiden en midden van China, Taiwan, Zuid- en Noord-Korea en Japan (EPPO, 2024c).

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 28.05.2024)

Waardplanten

Loofhoutsoorten, waaronder algemeen in Nederland voorkomende soorten als *Crataegus Tourn. ex L.*, *Malus Mill.*, *Populus L.*, *Prunus L.*, *Quercus L.*, *Salix L.* en *Ulmus L.*, *Prunus L.*

Belangrijkste pathways

1. Houten verpakkingsmateriaal
2. Planten bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden, pollen en weefselkweekmateriaal, van loofhoutsoorten

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	3	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	2	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	2	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	5	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 3-4 (pathway 1: houten verpakkingsmateriaal) [1-5]

Biologie

Eieren, larven, poppen en jonge adulten kunnen in hout zitten.

Wet- en regelgeving

Er gelden internationale afspraken voor verpakkingshout (International Standard for Phytosanitary Measures No. 15). Deze internationale standaard bepaalt dat het hout moet zijn behandeld volgens vastgestelde methoden (FAO, 2018). De behandeling zou voldoende moeten zijn om *Apriona* te elimineren (EPPO, 2021).

Voor bepaalde producten van bepaalde origines (China, India en Wit-Rusland) die met verpakkingshout (WPM) worden geïmporteerd geldt dat ten minste 15% van de zendingen moet worden geïnspecteerd (inspectie van WPM) (Uitvoeringsverordening (EU) 2024/288).

Vondsten en intercepties

In de periode 2009 tot mei 2019 (Europhyt, TRACES, 28 mei 2024) zijn *Apriona*-soorten 65 keer onderschept door EU-lidstaten en Zwitserland, waarvan 51 keer door Nederland. Alle 65 intercepties betreffen houten verpakkingsmateriaal uit China. In de afgelopen vijf jaar is het aantal onderscheppingen sterk afgenomen (Tabel 1).

Tabel 1: Aantal notificaties van onderscheppingen van *Apriona* spp. in verpakkingshout in Nederland en in de gehele Europese Unie en Zwitserland in de periode 2009 t/m 27 mei 2024 (Bron: Europhyt en TRACES, 28 mei 2024)

Jaar	Nederland	Europese Unie + Zwitserland
2009	1	2
2010	0	0
2011	1	1
2012	14	17
2013	6	7
2014	17	18
2015	7	9
2016	2	4
2017	0	1
2018	2	4
2019	1	1
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	1
2023	0	0
2024	0	0
Totaal	51	65

Score

Score 3: op basis van het aantal intercepties in de afgelopen vijf jaar is de inschatting dat het organisme maximaal een keer per twee jaar binnenkomt met verpakkingshout. Er is wel veel

onzekerheid over het percentage besmette zendingen dat wordt onderschept en de score zou ook '4' (meer dan een keer per twee jaar tot maximaal 3 keer per jaar) kunnen zijn.

P1 (associatie met pathway): 2 (pathway 2: planten bestemd voor opplant) [1-5]

Biologie

Eieren, larven, poppen en jonge adulten kunnen aanwezig zijn in planten bestemd voor opplant van loofhoutsoorten.

Wet- en regelgeving

Sinds 11 april 2022 zijn *Apriona cinerea*, *A. germari* en *A. rugicollis* Q's. Daarvoor hadden *Apriona*-soorten de status Q-waardig in NL. Sinds 11 april 2022 gelden er ook bijzondere voorschriften voor import van diverse houtige soorten met betrekking tot de *Apriona*-soorten. Voor planten van *Enkianthus perulatus* met een stamdiameter van minimaal 1 cm geldt voor landen waar *Apriona rugicollis* voorkomt dat de planten afkomstig moeten zijn uit een gebied waar het organisme niet voorkomt of een productieplaats die vrij is van het organisme gegarandeerd middels een bufferzone of fysieke afscherming.

Vondsten en intercepties

Apriona is in 2009 eerder gevonden in een *Enkianthus* - plant (afkomstig uit Japan) en indertijd gediagnosticeerd als *A. japonica* (Ibáñez & Potting, 2010). *Apriona japonica* is nu gesynonymiseerd met *A. rugicollis* (EPPO, 2021). In 2021 is *Apriona* opnieuw in een *Enkianthus*-plant vastgesteld (*E. perulatus*). De *Enkianthus*-plant was afkomstig uit een andere EU-lidstaat, maar kwam oorspronkelijk uit Japan (NVWA-notificatie in TRACES). Er is onzekerheid welke *Apriona*-soort in 2021 is gevonden. Op basis van genoomsequenties zou het *A. germari* zijn, maar in het verleden is *A. rugicollis* gesplitst van *germari* en het is onduidelijk of de beschikbare sequenties in de online database daadwerkelijk *A. germari* betreffen (NVWA, 2021). Volgens de literatuur is *Enkianthus perulatus* alleen bekend als waardplant van *A. rugicollis*.

Er zijn geen andere vondsten of intercepties bekend in planten bestemd voor opplant in de EU (Europhyt, TRACES, 28-05-2024).

Score

Score 2: door de nieuwe wetgeving, die inwerking is getreden op 11 april 2022 (na de laatste vondst in Nederland in 2021), is de kans op associatie van de drie *Apriona*-soorten met planten bestemd voor opplant sterk gereduceerd. Er is echter onzekerheid over de waardplantenreeks van de verschillende *Apriona*-soorten en ook de implementatiegraad van de wetgeving door derde landen; daarom score 2 en niet score 1.

P2 (transfer): 4 (pathway 1) [1-5]

De pathway is hout (zie 'rating guidance'). Het is wel twijfelachtig of het Nederlandse klimaat geschikt is voor vestiging (zie P3).

P2 (transfer): 5 (pathway 2) [1-5]

Pathway is planten bestemd voor opplant (zie 'rating guidance'). Het is wel twijfelachtig of het Nederlandse klimaat geschikt is voor vestiging (zie P3).

P3 (kans op vestiging na transfer): 2 [1-5]

Het klimaat in Nederland is mogelijk ongeschikt voor vestiging (Ibáñez Justicia & Potting, 2010).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 2 [1-4]

Het klimaat in Nederland is mogelijk ongeschikt voor vestiging en vermoedelijk verspreidt het organisme zich op natuurlijk wijze langzaam in Nederland (Ibáñez Justicia & Potting, 2010).

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

De inschatting is dat het organisme weinig schadelijk zal zijn omdat het klimaat ongunstig is en het organisme kan worden bestreden (verwijderen van aangetaste planten en eventuele inzet van gewasbeschermingsmiddelen tegen de kevers).

Mate van verspreiding: 1 [1-4]

Vanwege het ongunstige klimaat tegen het organisme en mogelijk inzet van bestrijdingsmaatregelen (verwijderen van aangetaste planten en eventuele inzet van gewasbeschermingsmiddelen tegen de kevers) is de inschatting dat het organisme zich weinig zal verspreiden in de boomkwekerij.

Productiewaarde-teelt: 4 [1-6]

De productiewaarde van laanbomen/parkbomen/spillen was in 2014 ca. 77 miljoen euro, van vruchtbomen ca. 37 miljoen en van bos- en haagplantsoen 76 miljoen euro. Het is lastig in te schatten welk deel daarvan waardplanten zijn van *Apriona* spp. Jonge planten met dunne stammetjes (vooral bos- en haagplantsoen) worden mogelijk niet of nauwelijks aangetast en de productiewaarde die wordt bedreigd wordt ruwweg geschat tussen de 50 en 100 miljoen euro (score 4).

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

De inschatting is dat het organisme weinig schadelijk zal zijn omdat klimaat ongunstig is (Ibáñez Justicia & Potting, 2010).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Indien het organisme zich in Nederland zou vestigen is het garanderen van productieplaatsvrijheid lastig om het organisme vanuit de groene ruimte via natuurlijke verspreiding een perceel kan besmetten.

Productiewaarde-export: 4 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

- EPPO, 2021. Pest risk analysis for *Apriona germari*, *A. japonica*, *A. cinerea* EPPO, Paris.
Beschikbaar online: http://www.eppo.int/QUARANTINE/Pest_Risk_Analysis/PRA_intro.htm
- EPPO, 2024a. *Apriona cinerea* (APRICI) [Webpagina]. Beschikbaar online: <https://gd.eppo.int/taxon/APRICI> [Geraadpleegd: 27-05-2024].
- EPPO, 2024b. *Apriona germari* (APRIGE) [Webpagina]. Beschikbaar online: <https://gd.eppo.int/taxon/APRIGE/documents> [Geraadpleegd: 27-05-2024].
- EPPO, 2024c. *Apriona rugicollis* (APRIJA) [Webpagina]. Beschikbaar online: <https://gd.eppo.int/taxon/APRIJA> [Geraadpleegd: 27-05-2024].
- FAO, 2018. ISPM 15 Regulation of wood packaging material in international trade. Food and Agricultural Organization of the United Nations, Secretariat of the International Plant Protection Convention.
- Ibáñez Justicia A & Potting R, 2010. Pest Risk Assessment *Apriona* spp. . Plant Protection Service, Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality, the Netherlands. Beschikbaar online: <http://www.vwa.nl/onderwerpen/english/dossier/pest-risk-analysis/evaluation-of-pest-risks>
- NVWA, 2021. PEST Report - First finding of *Apriona* in *Enkianthus perulatus* at a tree nursery in the

provincie Zuid-Holland. Netherland Food and Consumer Product Safety Authority. Beschikbaar online: <https://english.nvwa.nl/topics/pest-reporting/documents/plant/plant-health/pest-reporting/documents/pest-report-apriona-enkanthus-december-2021>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.